

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2634/21-A

Název	Základní škola, Praha 2, Jana Masaryka 21
Sídlo	Jana Masaryka 21, 120 00 Praha 2
E-mail	skola@zsjm.cz
IČ	47610859
Identifikátor	600035581
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Vlášková
Zřizovatel	Městská část Praha 2
Místo inspekční činnosti	Jana Masaryka 21, 120 00 Praha 2
Termín inspekční činnosti	24. 11. 2021 – 29. 11. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Základní škola, Praha 2, Jana Masaryka 21 (dále „škola“ nebo „instituce“) vykonává činnost základní školy a poskytuje školské služby ve školní družině a školním klubu.

Škola se dlouhodobě orientuje na výchovu ke zdravému životnímu stylu a na rozvoj zdravých mezilidských vztahů. V souvislosti se svou profilací je dlouhodobě zapojena do projektů podporujících přirozené potřeby žáků, komunikaci a spolupráci a zdravé stravovací návyky.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 254 žáků ve 13 třídách, nejvyšší povolený počet žáků ve škole (350) byl využit ze 73 %. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2015 se výrazně zvýšil celkový počet žáků. Vysoký podíl tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (12 %) a žáci s odlišným mateřským jazykem (26 %).

Školní stravování žáků zajišťuje školní jídelna Střediska praktické výuky společného stravování ve vedlejší budově.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve vedoucí funkci dlouhodobě, stanovená koncepce rozvoje školy zohledňuje zájmy zřizovatele. Vytyčené cíle se daří naplňovat pouze částečně, např. v oblasti materiálních podmínek, podpory zdravého životního stylu. Přetrvávají však některé nedostatky konstatované při předchozím inspekčním hodnocení, např. nízká efektivita kontrolního systému, kumulace funkcí zástupkyně ředitelky, jež ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Nastavená organizační struktura v dostatečné míře nereflektuje současný stav školy, řídicí kompetence nejsou rovnoměrně rozděleny. Zástupkyně ředitelky současně vykonává i funkci výchovné poradkyně. Sloučení dvou časově náročných funkcí limituje činnost poradenského zařízení a neodpovídá měnícím se vzdělávacím podmínkám, zejména zvyšujícímu se počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s odlišným mateřským jazykem. Vedení školy vykonává hospitační činnosti v menší míře. Učitelé tak postrádají objektivní zpětnou vazbu o úrovni své práce, včetně konkrétních doporučení, jež by vedla ke zkvalitnění vzdělávání.

Vzdělávání žáků zajišťuje 36 pedagogických pracovníků, z nichž 7 nesplňuje předpoklady odborné kvalifikace. Ředitelka cíleně vyhledává kvalifikované pedagogy. Od poslední inspekční činnosti se zvýšil počet pedagogických pracovníků. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) byl celý pedagogický sbor v souvislosti s potřebou zajištění distanční výuky seznámen s užíváním výukové platformy. Ve sledovaném období tří školních let se zapojila do DVPP jen část pedagogického sboru (např. Rozvoj jazykových kompetencí, Logopedická prevence, Metoda rozvoje kognitivních funkcí R. Feuersteina). DVPP však v potřebné míře nezahrnuje vzdělávání v oblasti metodiky, didaktiky a moderních vzdělávacích trendů, což se projevilo méně efektivními metodami a formami výuky.

Vedení školy se daří zajišťovat dobré finanční i materiální podmínky pro vzdělávání. Budova školy prochází postupnou rekonstrukcí. Ředitelce se daří systematicky obnovovat materiálně technické zázemí školy a vybavovat učebny novými didaktickými pomůckami. Výuka probíhá v podnětném a čistém prostředí. Škola disponuje dostatečným množstvím kmenových učeben a modernizovanou počítačovou učebnou. Většina tříd je standardně vybavena didaktickými pomůckami a prezentační technikou. Zabezpečená multifunkční plocha školního hřiště s herními prvky, keramická dílna s pecí a cvičná kuchyňka umožňují realizaci výchovných předmětů i zájmových aktivit. Vzdělávání ve školní družině probíhá v kmenových učebnách určených pro výuku prvního stupně a v jednom samostatném oddělení určeném pouze pro družinový provoz. Jednotlivá oddělení jsou vybavena dostatečným množstvím hraček, pomůcek, výtvarných potřeb a didaktického materiálu.

K plynulému chodu školy napomáhá spolupráce se zřizovatelem i dalšími partnery, dále zákonnými zástupci žáků a Spolkem rodičů a přátel ZŠ Jana Masaryka, jehož prostřednictvím se daří získávat finanční prostředky pro zkvalitnění podmínek činnosti školy (např. školní potřeby, odměny pro školní akce, příspěvky na školní výlety, školy v přírodě, spolupřádání akcí).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Úroveň sledované výuky se do značné míry odvíjela od přístupu učitelů a míry jejich pedagogických zkušeností. Hospitované hodiny se vyznačovaly kvalitativními rozdíly, a to jak v jejich struktuře, tak i efektivitě.

Část hospitovaných hodin byla dobře organizačně a metodicky připravena a zvládnuta. Výuka se vyznačovala promyšlenou strukturou. Úvodní motivace vedla ke vzbuzení zájmu žáků o probírané učivo (vyvození tématu hodiny z určování slovních druhů, brainstorming, pohádka, didaktické hry). Efektivně zařazované rozmanité formy a metody výuky podporovaly komunikaci a rozvíjely vzájemnou spolupráci žáků. Ti si prohlubovali a získávali sociální a personální kompetence či formovali své postoje. Vzdělávací strategie rozvíjely zejména vědomosti a dovednosti žáků. Efektivitu hodin zvyšovalo i využívání moderní didaktické techniky učiteli, v některých případech i žáky. Porozumění abstraktním pojmům prohlubovalo četné využívání didaktických pomůcek, pomocí nichž žáci např. rozvíjeli matematické představy, budovali číselnou řadu či prostorovou a rovinnou představivost. Těto kvality dosahovaly především vyučovací hodiny na prvním stupni a hodiny českého a anglického jazyka na stupni druhém.

Efektivitu výuky v podstatné části hospitovaných hodin snižovaly některé dílčí organizační a metodické nedostatky, např. opomíjení vstupní motivace, nevhodné časové a organizační rozvržení činností. Nepřiměřená délka některých činností a nedostatečné zohledňování psychohygienických zásad se projevily nižší dynamikou výuky a poklesem zájmu některých žáků o probírané učivo. Převládala frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. Vyučující sice poskytovali žákům prostor pro dotazy a individuální dopomoc, ale jen výjimečně reflektovali individuální předpoklady žáků s ohledem na jejich rozdílné studijní předpoklady, odlišné pracovní tempo. Chyběla diferencovaná zadání úkolů a úpravy metod a forem vzdělávání s ohledem na individuální potřeby žáků. Učitelé efektivně nevyužili práci s chybou jako účinného prostředku k hledání a pochopení problému, rovněž nerozvíjeli hlubší porozumění problematice probíraného učiva pomocí vhodně volených otázek a vhodných problémových úloh. Toto bylo zvláště patrné v hodinách, kde bylo v plné šíři bez ohledu na individuální schopnosti jednotlivých žáků realizováno rozšiřující učivo zařazené do učebních osnov ve školním vzdělávacím programu. Kvalitu částí vzdělávání na druhém stupni také výrazně ovlivnila nekázeň některých žáků. V ojedinělém případě opakovaně docházelo i k nevhodným výrokům ze strany učitele. Společným nedostatkem byla absence didaktického závěru vyučovací hodiny, kdy scházelo shrnutí a zpětná vazba o splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Učitelé tak v dostatečné míře nevedli žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií, což by podpořilo jejich schopnost sebereflexe. K lepšímu pochopení učiva v některých případech scházelo i propojení probíraných témat s reálným životem a zařazení mezipředmětových vztahů.

Rovněž kvalita práce asistentů pedagoga měla rozdílnou úroveň a i zde souvisela s mírou jejich pedagogických zkušeností. Většina z nich poskytovala efektivní pomoc nejen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo odlišným mateřským jazykem, ale i ostatním

žákům, kteří ji potřebovali. V některých případech však kooperace asistentů pedagoga s učiteli nebyla efektivní.

Sledovaný průběh vzdělávání ve školní družině byl založen na pestré a hravé činnosti umožňující smysluplné využití volného času. Jednotlivé aktivity (odpočinkové, relaxační aj.) jsou časově vyvážené, vycházejí z individuálních potřeb a zájmu účastníků a efektivně rozvíjejí především jejich sociální a pracovní kompetence i představitost. Účastníci byli v průběhu vzdělávání účelně motivováni k jednotlivým činnostem a průběžně pozitivně slovně hodnoceni. Školní klub byl z důvodů epidemiologických opatření během inspekční činnosti uzavřen.

Dlouhodobé zapojení školy do projektu „Škola podporující zdraví“ umožňuje komplexní podporu rozvoje zdravého životního stylu. V rámci ozdravného režimu má škola mj. i netradičně prodloužený čas dopolední hlavní přestávky na 30 minut s možností pobytu na hřišti ve vnitrobloku, což vhodně přispívá k psychohygieně žáků. Zdravé stravovací návyky jsou podpořeny projekty „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“. K zajištění pitného režimu je k dispozici nápojový automat.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování dosažené úrovně znalostí, vědomostí a dovedností jsou používány běžné nástroje. K ověření naplňování očekávaných výstupů v hlavních předmětech slouží čtvrtletní písemné práce, interní (ústní a písemné zkoušení) i externí testování žáků. Vyučujícím je poskytována vysoká míra autonomie jak v rámci vedení vzdělávacího procesu, tak i při hodnocení výsledků vzdělávání. Ze zjištění inspekčního týmu vyplývá, že forma a četnost poskytované zpětné vazby o úrovni dosažených znalostí a vědomostí žáků není zcela jednotná. Celkové výsledky žáků v posledních dvou školních letech ovlivnila distanční výuka. Škole se nepodařilo u několika žáků eliminovat nedostatečnou aktivitu během distanční výuky a vykárala neprospívající žáky (4), většinou se jedná o žáky s neomluvenými vyučovacími hodinami, kteří pocházejí ze socioekonomicky slabého rodinného prostředí. Někteří učitelé poskytují jednoduché čtvrtletní slovní hodnocení, které vykazuje různou vypovídací hodnotou, neboť škola nemá stanovená jednotná kritéria hodnocení. Na sjednocování kritérií náročnosti a podkladů pro hodnocení se nepodílejí ani metodické orgány.

Zjištěné metodické a didaktické nedostatky v části vzdělávání mají vliv na vzdělávací výsledky žáků (matematika, fyzika). V posledních dvou školních letech se objevily u čtvrtiny žáků výrazné rozdíly v hodnocení při přechodu z prvního na druhý stupeň. V externím komerčním testování se škola řadí mezi podprůměrně hodnocené školy, zejména v matematice. Lépe jsou využívány vzdělávací předpoklady v českém a anglickém jazyce. S celkovými výsledky žáků na vysvědčení ani se zjištěními z externího hodnocení škola dále efektivně neworkuje. Záznamy z pedagogických rad dokládají, že pedagogové výsledky žáků periodicky sledují, avšak zcela chybí analýza příčiny neúspěchu a stanovení systematických opatření pro zlepšování vzdělávacích výsledků žáků.

Škole se dlouhodobě daří identifikovat individuální potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, s odlišným mateřským jazykem či žáky ohrožené školním neúspěchem. Poskytuje jim prvotní pedagogickou diagnostiku, pedagogickou intervenci a doučování. Kvalita poskytované pomoci se odvíjí od individuálního přístupu vyučujících, např. předmět speciální pedagogické péče je veden na vysoké úrovni, s odborným využitím řady pomůcek a citlivým a individuálním přístupem. V některých případech však poskytovaná pomoc není vždy zcela dostatečná a účinná, což se částečně projevilo

v individuálních odchylkách a v hodnocení na vysvědčení. Není zřejmé vyhodnocování některých individuálních vzdělávacích plánů či plánů pedagogické podpory a sledování účinnosti podpůrných opatření. V rámci poskytovaných podpůrných opatření není také jednotný přístup asistentů pedagoga v procesu vzdělávání. Přínos představuje činnost školního psychologa, který poskytuje účinné individuální konzultace žákům, učitelům i zákonným zástupcům, případně řeší vztahové problémy kolektivů tříd nebo jednotlivců. Nastavené preventivní mechanismy vytvářejí předpoklady k včasnému odhalování a zachycování různých forem rizikového chování. Ve školním roce 2020/2021 se však z důvodu pandemie onemocnění covid-19 nepodařilo většinu plánovaných preventivních akcí realizovat. Škola však neposiluje motivační funkci pozitivního hodnocení, kázeňská opatření jsou používána velice mírně a sporadicky. Důležitou roli v předcházení negativním jevům představuje pestrá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.

Závěry

Vývoj školy

Od minulé inspekční činnosti se zlepšily materiálně technické podmínky, zvýšil se počet žáků ve škole, přetrvávají nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti, zejména nízká efektivita kontrolního systému a kumulace funkcí zástupkyně ředitelky školy, což má dopad na kvalitu vzdělávání.

Silné stránky

- komplexní podpora zdravého životního stylu,
- obnova a celková revitalizace zázemí školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nevyváženost delegování řídicích kompetencí,
- nízká efektivita kontrolního systému školy,
- chybí systematické projednávání konkrétních opatření ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků ohrožených školním neúspěchem,
- méně účinné didaktické formy a metody výuky v části hodin,
- nevyužití žakovské chyby jako účinného prostředku k hledání a pochopení problému,
- nižší míra diferenciací výuky či jiných úprav organizace, forem a metod vzdělávání s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce,
- systém vyhodnocování podpůrných opatření není nastaven komplexně.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- rozdělit funkci výchovné poradkyně a statutární zástupkyně školy,
- v rámci DVPP zajistit účinné vzdělávání pedagogů v oblasti vyučovacích forem a didaktiky ke zvýšení efektivity výuky, zaměřit se na eliminaci nedostatků zjištěných hospitační činností,
- přijímat konkrétní opatření ke zlepšení výsledků žáků ohrožených školním neúspěchem a vyhodnocovat efektivitu přijatých opatření,
- nastavit komplexní systém vyhodnocování realizace a efektivity poskytovaných podpůrných opatření,

- využívat metody a formy výuky vedoucí k aktivní spoluúčasti žáků ve vzdělávání, jejich samostatnému uvažování, navrhování řešení problémů, hledání postupů atd.,
- častěji zařazovat účelnou kooperaci přispívající k rozvoji sociálních kompetencí žáků,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci ve výuce s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce,
- účelně pracovat s žákovskou chybou, využívat ji jako účinný prostředek k hledání a pochopení problému,
- interaktivně využívat digitální technologie,
- neopomíjet didakticky využívat závěry vyučovacích hodin ke zhodnocení práce žáků, rekapitulaci učiva s využitím potenciálu žáků a jejich přiměřené sebereflexe.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csic.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Zastupitelstva Městské části Praha 2 ze dne 8. 9. 2009, s účinností od 15. 10. 2009 ve znění dodatku č. 5/2014 ze dne 29. 4. 2014
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích uvedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 14. 5. 2007, č. j. 10 166/2007-21, s účinností od 1. 9. 2007
3. Jmenování do funkce ředitelky s účinností od 1. 8. 2018
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení platný k termínu inspekční činnosti
5. Školní vzdělávací program „Studánka – studium a noví kamarádi“ včetně aktualizací platný k termínu inspekční činnosti
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Studánka dětem“ platný k termínu inspekční činnosti
7. Školní řád platný od 26. 11. 2021
8. Vnitřní řád školní družiny ze dne 31. 8. 2020
9. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekční činnosti
10. Výběr z evidence žáků (školní matrika) vedené k termínu inspekční činnosti
11. Výročí zpráva o činnosti školy – školní roky 2019/2020 a 2020/2021
12. Výběr třídních knih vedených ve školních letech 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
13. Záznamy z pedagogických rad, hospitací a z jednání předmětových komisí vedené ve školních letech 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti

14. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
15. Kniha úrazů žáků vedená k termínu inspekční činnosti
16. Dokumentace výchovného poradce a metodika prevence vedené k termínu inspekční činnosti
17. Minimální preventivní program platný ve školním roce 2021/2022
18. Účetní závěrka za rok 2020, účetní podklady za rok 2021
19. Smlouva o zajištění školního stravování žáků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petra Prokopová Machalová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petra Prokopová Machalová v. r.

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Mgr. Jiří Wagner v. r.

PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka

PaedDr. Jana Máchalová v. r.

Ing. Mgr. Andrea Šimáková, přizvaná osoba – odbornice na strategii a analýzy ve školství

Ing. Mgr. Andrea Šimáková v. r.

PhDr. Martina Tóthová, přizvaná osoba – odbornice na strategii a analýzy ve školství

PhDr. Martina Tóthová v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ing. Ivana Černá v. r.

V Praze dne 28. 12. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iva Vlášková,
ředitelka školy

Mgr. Iva Vlášková v. r.

V Praze dne 14. 1. 2022